

УДК 631.171: 621.31

ОБРОБІТОК ҐРУНТУ НВЧ ЕНЕРГІЄЮ ДЛЯ БОРОТЬБИ З ТРАВНЕВИМ ХРУЩЕМ ТА ОЦІНКА ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

Вужицький А.В., інженер

Таврійський державний агротехнологічний університет

Постановка проблеми. Для оцінки параметрів електромагнітного поля на глибині залягання травневого хруща були проведені чисельні експерименти, що встановлюють можливу зміну вологості ґрунту, а також частоти електромагнітного поля.

З урахуванням того, що травневий хрущ знаходиться в землі на глибині 0,07 - 0,4 м, а можливі дозволені для промислового використання частоти знаходяться в межах від 900 МГц до 9 ГГц, то розрахунки проводилися для глибини розповсюдження від 0 до 0,6 м, при частотах 1 ГГц і 3 ГГц.

Основні матеріали дослідження. Як зазначалося раніше пріоритет частоти 1 ГГц або 3 ГГц на глибині 0,2-0,4 м однозначно визначити не можна.

Введемо відносний коефіцієнт ефективності НВЧ потужності на різних частотах $\beta_{\text{эф}}$ рівний відношенню потужностей на різних частотах

$$\beta_{\text{эф}} = \frac{P_1}{P_3} = \frac{2\pi \cdot \varepsilon \cdot \varepsilon_0 \cdot \text{tg} \delta \cdot f_1 \cdot |E_1|^2}{2\pi \cdot \varepsilon \cdot \varepsilon_0 \cdot \text{tg} \delta \cdot f_3 \cdot |E_3|^2} \quad (1)$$

$$\beta_{\text{эф}} = \frac{f_1 \cdot |E_1|^2}{f_3 \cdot |E_3|^2} \quad (2)$$

де $|E_1|$, $|E_3|$ - значення модуля напруженості електричного поля відповідно на частоті 1 ГГц і 3 ГГц;

ε , $\text{tg} \delta$ - відповідно відносна діелектрична проникність і тангенс кута діелектричних втрат матеріалу, що нагрівається;

ε_0 - діелектрична постійна ($\varepsilon_0 = 8,85 \cdot 10^{-12} \frac{\Phi}{\text{м}}$).

Величина $\frac{|E_1|^2}{|E_3|^2}$ фактично дорівнює відношенню квадратів коефіцієнтів передачі на різних частотах

$$\frac{|E_1|^2}{|E_3|^2} = \left(\frac{e_{y1}(d)}{e_{y3}(d)} \right)^2 \quad (3)$$

Тоді вираз для коефіцієнта ефективності на глибині набуває вигляду

$$\beta_{\text{эф}}(d) = \frac{1}{3} \left(\frac{e_{y1}(d)}{e_{y3}(d)} \right)^2 \quad (4)$$

де $e_{y1}(d)$ - значення коефіцієнта передачі ЕМВ на глибині d при частоті $F = 1$ ГГц;

$\epsilon_{yz}(d)$ - значення коефіцієнта передачі ЕМВ на глибині d при частоті $F = 3\text{ГГц}$.

Як показують розрахункові залежності (наведені на малюнку 1а і 1б) відносний коефіцієнт ефективності НВЧ енергії $\beta_{\text{еф}}(d)$ для сухої землі і вологої землі менше 1. З цього випливає, що необхідно використовувати частоту 3ГГц або близьку до неї дозволена частота 2,45 ГГц.

При цьому коефіцієнт $\beta_{\text{еф}}(d)$ практично залишається постійним по всій глибині проникнення електромагнітної хвилі.

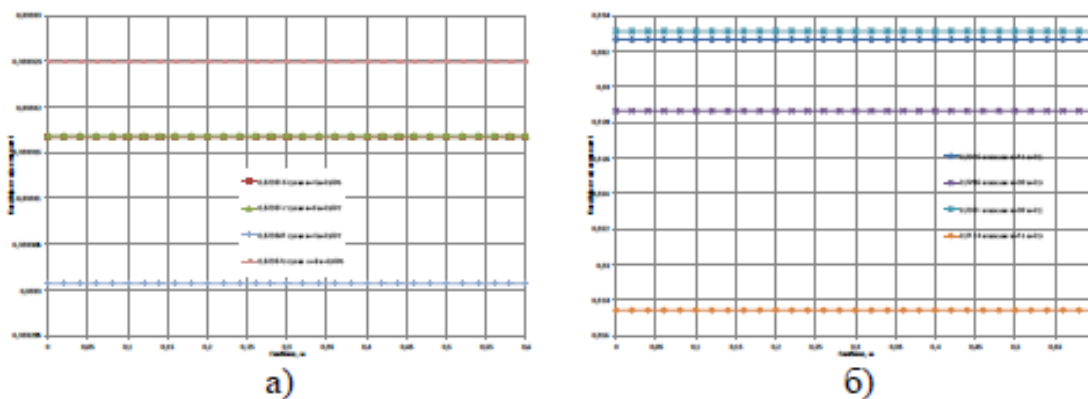

Рис. 1. Відносний коефіцієнт ефективності для:
а) сухої землі; б) вологої землі

Висновки. Для НВЧ обробки ґрунту від травневого хруща цілком підходить дозволена для використання в промисловості і в народному господарстві частота 2450 МГц.

Слід зауважити також, що наведені вище дослідження відображають тільки одну - електродинамічну сторону обробки. Але якщо виходити з теплової гіпотези НВЧ знищення травневого хруща необхідно враховувати, що швидкість нагріву об'єкта і кінцеві температури його нагріву будуть залежати також від розмірів нагрівається об'єкта, його теплофізичних параметрів і умов тепловіддачі на його поверхні. Крім цього важливими чинниками є такі, як рівень випромінюваної потужності НВЧ джерела, а також біорезистентність (стійкість) жука до впливу електромагнітного поля і до дії високих температур. Можна припустити, що летальна дія буде наступати при температурах, що перевищують температуру денатурації білка 42°C .

Література.

1. Применение энергии высоких частот в технологических процессах сельскохозяйственного производства: сб. науч. тр. / ЧИМЭСХ.- Челябинск, 1983. – 142 с.